

ORIVEDEN KAUPUNKI
Ympäristölautakunta
PL 7
35301 Orivesi

LUPAPÄÄTÖS

Päivämäärä **Diaarinumero**
2.5.2023 **469/11.01.00/2022**

MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPA: SORANJALOSTUS JAAKONSAARI OY, JARVAN KALLIOALUE

ASIA

Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös maa- ja kiviainesten ottamiseen, ympäristönsuojelulain (527/2014) 27.1 §:n (liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c) ja e)) mukainen päätös kalliokiivenlouhintaan ja murskaamolle sekä ympäristönsuojelulain 27.1 §:n (liite 1, taulukko 2, kohta 13 f)) mukainen päätös ylijäämämaiden vastaanottoon ja loppusijoittamiseen. Kysymyksessä on kalliokiviaineksen ottotoiminnan, louhinnan ja murskaamisen jatkaminen sekä ylijäämämaan vastaanottoa ja loppusijoittamista koskeva uusi lupakäsittely.

Toimintaa haetaan aloitettavaksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesti.

Luvan hakija

Soranjalostus Jaakonsaari Oy
 Laajamäentie 11, 13430 Hämeenlinna

Toiminnan sijainti

Koukkujärvi, 35300 Orivesi
 Kiinteistö: Jarva (562-416-3-182)
 Kiinteistön omistaja:
 Soranjalostus Jaakonsaari Oy
 Laajamäentie 11, 13430 Hämeenlinna

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslain 4 §:n perusteella laissa tarkoitettu maa-ainesten ottaminen on luvanvaraista.

Ympäristönsuojelulain 27.1 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c) ja 7 e) mukaan louhinnalla ja murskaamalla on oltava ympäristölupa, jos toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Ympäristönsuojelulain 27.1 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaan jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen ammattimaisella tai laitospäätöksellä on oltava ympäristölupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 34.2 §:n sekä ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n kohtien 6 a), 6 b) ja 12 a) mukaiset toiminnot kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltäviin lupa-asioihin.

Oriveden kaupungin hallintosäännön 30 §:n mukaisesti Oriveden ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta.

Asian vireille tulo

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus on jätetty Oriveden ympäristölautakunnalle 16.9.2022, jolloin se on tullut vireille.

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitustilanne

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt päätöksellään 30.3.2010 § 46 kiinteistölle Jarva maa-aineslain mukaisen luvan (lupa nro 1/2010) kalliokiviaineksen ottamiseen sekä päätöksellään 30.3.2010 § 47 toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan (lupa nro 2/2010, Dnro 26/66/661/2010) kalliokiven louhintaan ja murskaamolle. Maa-ainesluvan voimassaolo on päättynyt vuonna 2020.

Toiminnalla tai alueella ei ole samanaikaisesti vireillä muita tätä hakemusta koskevaan ratkaisuun vaikuttavia asioita.

Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Oriveden strategisessa yleiskaavassa alue on osoitettu luonnon ja virkistykseen kannalta merkittäväksi alueeksi (arvoalue). Strategisen yleiskaavan yleismääräysten mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava ajantasainen tieto erilaisista arvoalueista (ml. paikalliset arvoalueet) ja suojelualueista, muinaisjäännöksistä ja pohjavesialueista sekä huomioitava kulttuuriympäristöjen selvitystarve. Tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan suojelu- ja arvoalueisiin liittyvät erilaiset arvot ja vaalitaan niitä. Toisiinsa kytkeytyvien kohteiden osalta vaalitaan myös niiden välisiä yhteyksiä, kuten arvokkaiden luontokohteiden välisiä ekologisia yhteyksiä tai useiden muinaisjäännösten muodostamia kokonaisuuksia. Arvoalueiden ajantasainen tieto suojelukohteista ja arvoalueista tulee tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Suunnittelualueen itäpuolella Koukkujärven rannalla sekä etelän ja kaakon puolella Pieni Ahvenjärven ja Iso Ahvenjärven rannalla on Oriveden rantaosayleiskaava aluevarausmerkinnällä M maa- ja metsätalousvaltainen alue. Koukkujärven pohjoisrannalla yli 800 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta ja Iso Ahvenjärven etelärannalla noin 1 000 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsevat rakennetut vapaa-ajan asunnot. Koukkujärven etelä- ja pohjoisrannalla sekä Iso Ahvenjärven pohjoisrannalla on kaavamerkinnällä luo-2 osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Pieni Ahvenjärven idän puoleisella ranta-alueella on kaavamerkinnällä luo-1 luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Suunnittelualueen pohjoispuolella Muurainjärven ranta-alueella on ranta-asemakaava merkinnällä M maa- ja metsätalousalue.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on osoittanut alueen ja sen ympäristön maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä (MK). Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalousoikettamista tai käyttöä vakituiseen tai loma-asumiseen. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen sekä ulkoilumahdollisuuksia parantavien polku- ja reittiverkostojen ja näihin liittyvien palvelujen järjestämiseen. Lisäksi alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista.

Suunnittelualueen pohjoisosa rajautuu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 kaavamerkinnällä S osoitettuun suojelualueeseen (Kutemavuori). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallispuistot ja luonnonpuistot sekä soiden-, rantojen-, vanhojen metsien, lehtojen- ja lintuvesiensuojelualueet. Merkinnällä osoitetaan myös ne suojelualueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain ja/tai muun lainsäädännön perusteella, sekä koskien suojelulla rauhoitetut kosket. Suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset, ja alueiden toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti valtio. Muiden alueiden osalta suojelun toteutus päätetään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Toiminnan sijainti ja ympäristön tila

Suunnittelualue sijaitsee Pappilan kylässä valtatie 9:n pohjoispuolella noin 9 kilometrin etäisyydellä Oriveden kaupungin keskustasta länteen. Suunniteltu ottamisalue sijaitsee metsäisellä kallioalueella. Kallioperä on pääkivilajiltaan vulkaniittia. Suunnittelualueen maanpinta on tasolla +167...+181 (N2000). Alueelta tai alueelle ei ole laajoja näkemiä. Suunnittelualueen puusto on poistettu ja kallionotto aloitettu pienialaisesti alueen koillisosassa. Alueen kallio on pääosin paljastunut, ja moreenipeitteet ovat ohuita. Lähiympäristö on ojitettua metsätalousmaata ja metsittynyttä suoaluetta. Suunnittelualueen vaikutusalueella ei ole tiedossa maankäytön muutoksia.

Lähimmät vakituksessa asuinkäytössä olevat kiinteistöt sijaitsevat noin 900–1 500 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta lounaaseen Kutemajärven rannalla ja noin 2 000 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta luoteeseen. Lähimmät loma-asuinkiinteistöt sijaitsevat yli 800 metrin etäisyydellä alueen itäpuolella Koukkujärven pohjoisrannalla ja lähes 1 000 metrin etäisyydellä alueen kaakkoispuolella Iso Ahvenjärven etelärannalla. Valtatie 9:n pohjoispuolella noin 1 200 metrin etäisyydellä suunnittelualueen kaakkoispuolella sijaitsee Vilppulan Kivijaloste Oy:n louhosalue ja valtatie 9:n eteläpuolella noin 1 600 metrin etäisyydellä suunnittelualueen kaakkoispuolella Hämeen Kuljetus Oy:n louhosalue. Suunnittelualueen kaakkoiskulman kautta kulkee voimalinja. Toiminnan vaikutusalueella ei sijaitse kouluja, päiväkoteja, terveydenhoidon laitoksia tai vastaavia.

Suunnittelualue ei kuulu luokiteltuihin pohjavesialueisiin. Lähin pohjavesialue sijaitsee Oriveden keskustassa (0456204) noin 8,5 kilometrin etäisyydellä louhoksesta. Alueelta ei ole hydraulisia yhteyksiä taikka vesistö- tai ojareittejä pohjavesialueelle. Alue ei sijaitse meren tai vesistön rantavyöhykkeellä. Toiminnan vaikutusalueella ei ole kaivoja tai pohjaveden havaintoasemia.

Suunnittelualue kuuluu Kokemäenjoen (35) päävesistön Längelmäveden ja Hauhon reittien valuma-alueeseen (35.7). Alue kuuluu sen eteläiseltä osaltaan Vesijärven valuma-alueen (35.73) kolmannen jakovaiheen Kutemajärven valuma-alueeseen (35.734) ja pohjoiselta osaltaan osittain Längelmäveden valuma-alueen (35.72) kolmannen jakovaiheen Längelmäveden lähialueeseen (35.721). Kutemajärven pinta-ala on 59 hehtaaria, vedenpinnan korkeus 142,1 metriä mpy ja rantaviivan pituus 10,4 kilometriä. Haja-asutus muodostuu kahdesta vakituksessa asuinkäytössä olevasta kiinteistöstä ja yli 30 vapaa-ajanasunnosta. Rannat ovat metsämaata. Järveen on johdettu ympäröiviltä soilta ja metsistä oja. Järven laskujoki lähtee järven eteläpäästä ja virtaa etelään laskien 4,5 kilometrin päässä Myllyjärveen ja edelleen Vesijärven Vanhankylänlahteen. Koukkujärven pinta-ala on 4,5 hehtaaria, vedenpinnan korkeus 155,8 metriä mpy ja rantaviivan pituus 1,7 kilometriä. Järvi sijaitsee Koukkusuolla ja sen rannat ovat suomaata. Pohjoisrannalla sijaitsee yksi vapaa-ajanasunto. Järveen on johdettu 10 suo-ojaa, joista järven itäpään ojat toimivat sen laskuojina. Laskuoja juoksee Ruohosuon ojiin ja laskee Koskuenjärven kautta Längelmäveden Pappilanselkään.

Lähin Natura 2000-verkostoon kuuluva alue sijaitsee suunnittelualueesta noin 1 600 metriä etelään ja noin 1 900 metriä lounaaseen (Harjunvuori-Viitapohja (FI0334003). Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat suunnittelualueen pohjois- ja länsipuolella (Kutemavuori), lähimmillään 1 800 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta etelään (Soimasuon ympäristön suot) ja noin 2 300 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta lounaaseen (Kutemajärven luonnonsuojelualue). Soimasuon ympäristön suoalueet kuuluvat valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan.

Suunnittelualue tai sen lähiympäristö eivät kuulu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin eivätkä rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueisiin. Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja kohteita eikä suojeltavia rakennusperintökohteita. Alue ei kuulu arvokkaiksi luokiteltuihin kallioalueisiin. Suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltavia luontotyypppejä, metsälain 10 §:ssä tarkoitettuja erityisen tärkeitä elinympäristöjä tai vesilailla suojeltavia pienvesiä tai lähteitä. Suunnittelualueella ei ole todettu harvinaisia tai uhanalaisia kasveja tai eläimiä.

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Hakemus koskee 330 000 m³ktr kalliokiviaineksen ottoa 20 vuoden aikana. Vuotuinen arvioitu ottomäärä on noin 16 500 m³ktr. Ottamisalueen pinta-ala on 8,6 hehtaaria, josta ottoaluetta 6,3 hehtaaria. Kalliokiviaineksen ottoalueella harjoitetaan louhintaa ja louheen murskausta sekä ylijäämämaiden vastaanottoa ja varastointia alueen maisemointiin käytettäväksi. Kyseessä on kalliokiviaineksen ottamistoiminnan ja murskaustoiminnan jatkaminen sekä ottoalueen laajentaminen. Uutena toimintana hakemus koskee pilaantumattomien ylijäämämaiden loppusijoitusta alueen maisemointiin.

Kiviaineksen ottoa jatketaan hakemuksen mukaan ottoalueen koilliskulmasta jo avatulta alueelta etelän ja lännen suuntiin tasoon +169...+172 (N2000). Ottomäärä vaihtelee vuosittain kiviaineksen menekin mukaan.

Tuotteet ja tuotantomäärät:

Kallionotto/murske	Vuosituotanto keskimäärin	Vuosituotanto enintään
m ³ ktr/a	16 500	16 500
t/a	45 000	67 500

Otettavan kiviaineksen laatu on vulkaniitti, joka hakemuksen mukaan soveltuu lujuudeltaan etenkin asfaltintuotantoon ja raideseppelin raaka-aineeksi. Kiviaines jalostetaan erilaisiksi CE-merkityiksi rakennustuotteiksi ja hyödynnetään asfaltintuotannossa (20 %), raideseppelinä (70 %) sekä teiden rakentamisessa ja tienpidossa (10 %). Moreenia hyödynnetään alueen viimeistelyssä sekä työmaateiden ja -alueiden rakentamisessa.

Suunnittelualueen ja tilarajojen väliin jätetään vähintään 10 metrin louhimaton suojavyöhyke, jonka katsotaan olevan riittävä turvaamaan naapuritilojen turvallisen käytön ja vesitasapainon. Suunnittelualueelta aiheutuvien päästöjen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden väliin jää toimintoista aiheutuvilta haitoilta suojaava kallioinen metsämaasto sekä 15–20 metriä korkea louhintarinta.

20 vuoden lupa-aikaa perustellaan sillä, että kyseessä on kallioalue, jonka materiaali soveltuu kovan kulutuksen asfaltti- ja raidetyömaterialiksi. Lisäksi lupa-aikaa perustellaan sillä, että sekä kiviaineksen menekki että alueet, joissa on vastaavan laatuista kalliokiviainesta, ovat rajallisia.

Toimintojen ajankohdat:

	Päivittäinen toiminta-aika (kellonajat)	Viikoittainen toiminta-aika
Poraus	7–22	ma–pe
Räjäytys	8–18	ma–pe
Rikotus	8–18	ma–pe
Murskaus	7–22	ma–pe
Kuormaus ja kuljetus	7–22	ma–pe

Toimintojen laajuus:

Toiminta	Laajuus keskimäärin (d/a)
Poraus	10
Räjäytys	2
Rikotus	10
Murskaus	35
Kuormausta ja kuljetusta	160

Kalliokiven louhinta

Louhinnan tarkoituksena on irrottaa kiviaines peruskalliosta. Louhintatyö koostuu porauksesta, panostuksesta, räjäytyksestä ja ylisuurten lohkeiden rikotuksesta iskuvasaralla.

Louhittavalta kallioalueelta kuoritaan pintamoreenia noin 5 000 m³ ktr ja siirretään pyöräkuormaajilla ja kaivinkoneilla varastoon ottoalueen reunoille. Pintamaita hyödynnetään varastokentän ja tien pohjarakenteissa sekä alueen viimeistelyssä.

Räjäytykset ja poraukset suunnitellaan siten, että räjäytyksiä tarvitaan mahdollisimman vähän ja kiveä irrotetaan mahdollisimman paljon kerralla käsiteltäväksi. Alueen korkeuseroista johtuen yhden paikan ja korkeustason louhinta tehdään yhdessä osassa. Kallio louhitaan reunoilta lähes pystyyn suhteessa 7:1. Ottamista ei ole vaiheistettu. Louhinta etenee ottamisalueen koilliskulmasta etelään ja länteen kohti ottamisalueen rajoja ja alinta ottotasoa.

Räjäytyksissä syntyvät esimurskaimen syöttöön liian suuret lohkeet ja maakivet rikotetaan iskuvasaralla pienemmiksi ennen murskausta. Irrotettu ja tarvittaessa rikotettu louhe siirretään murskaukseen kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla.

Murskaus

Murskauksessa kiviaineksen raekokoa pienennetään vaiheittain murskainten, seulojen ja kuljettimien avulla. Murskausaseman kokoonpano valitaan kiviaineksen ominaisuuksien ja tuotettavan lajitteen (raekoon) mukaan. Kiviaines murskataan tavallisesti kolmivaiheisella murskaimella, joka sisältää esi-, väli- ja jälkimurskaimen, seulat ja kuljettimet. Murskausvaiheiden lukumäärä riippuu halutusta raekoosta, esimerkiksi karkeampien lajitteiden murskaamiseen riittää vain esimurskausyksikkö. Murskauksesta aiheutuvaa pölyämistä torjutaan tarvittaessa laitteiston kastelujärjestelmällä. Murskauskäytöksen paikkaa voidaan toiminnan aikana siirtää siten, että murskattavan louheen siirtomatkat säilyvät mahdollisimman lyhyinä ja MURAU-asetuksen mukaiset etäisyysvaatimukset täyttyvät toiminnan aikana.

Varastointi

Työkoneita säilytetään eristeen päällä tukitoiminta-alueella. Työkoneiden välttämättömät huolto- ja korjaustoimet tehdään tukitoiminta-alueella eristeen päällä. Työkoneita ei pestä suunnittelualueella. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn.

Alueella säilytetään vain vähäisiä määriä öljyä sekä poltto- ja voiteluaineita. Polttoaineet säilytetään altaallisissa tai kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä ja lukitaan luvattoman käytön estämiseksi tai säilytetään maanomistajan hallissa. Työkoneet tankataan tukitoiminta-alueella eristeen päällä. Polttoaine tuodaan alueelle säiliöautolla.

Murske varastoidaan lajitteittain varastokasoissa. Alueelta kuoritut pintamaat varastoidaan ottoalueen reunoilla.

Pölynsidonnessa käytettävä vesi tuodaan alueelle säiliöautolla.

Räjähdysaineita ei varastoida alueella.

Sähkö saadaan aggregaatista.

Ottotoiminnan edetessä koneiden ja toimintojen sijainnit alueella vaihtelevat siten, että ne sijaitsevat tuotannon tehokkuuden ja ympäristöhaittojen minimoinnin kannalta parhaalla mahdollisella paikalla.

Raaka-aineiden ja energian kulutus

Raaka-aine	Kulutus keskimäärin /a	Kulutus enintään /a
Kiviaines (t)	45 000	67 500
Kevyt polttoöljy (m ³)	75	110
Öljyt (m ³)	1	1,5
Voiteluaineet (m ³)	0,5	0,7
Vesi (m ³)	35	60
Räjähdyksineet (t)	40	60

Ylijäämämaiden vastaanotto

Suunnittelualueelle otetaan vastaan pilaantumattomia (haitta-ainepitoisuudet alle VNa 214/2007 alempien ohjearvojen), puhtaita (maarakentamisessa yleisesti käytettyjä materiaaleja, inerttejä jätteitä alle 2 % tilavuudesta) ja kantavia ylijäämämaita yhteensä 50 000 m³rtr. Ylijäämämaita käytetään alueen maisemoinnin yhteydessä luiskiin ja täyttöihin.

Ennen vastaanottoa maa-aines tarkastetaan ja varmistetaan, että erä vastaa esitettäviä asiakirjoja tai annettua muuta vakuutusta. Maa-aines, jonka vastaanotto- tai hyödyntämiskelpoisuutta epäillään, tarkistetaan silmämääräisesti. Maa-ainesta tutkitaan tarvittavilta osin haitta-ainepitoisuudet hyödyntämiskelpoisuuden määrittämiseksi. Soveltuvuustutkimukset määritetään erä-, luovutuskohde- ja materiaalkohtaisesti. Jätepitoisuus arvioidaan materiaaleista silmämääräisesti.

Suunnittelualueella maat voidaan käsitellä hyödyntämiskelpoisiksi seulomalla, jalostamalla, lajittelemalla, murskaamalla ja/tai sekoittamalla rakennettavuus-, kasvu- tai muiden ominaisuuksien parantamiseksi. Jakeet lajitellaan koneellisesti, jolloin vähäinen määrä muita jättejakeita voi jäädä käsiteltävään materiaaliin. Haitta-aine- tai jätepitoista maa-ainesta ei vastaanoteta eikä hyödynnetä alueella. Alueelle vastaanotettu saastunut maa-aines toimitetaan asianmukaisen luvan saaneeseen vastaanottopaikkaan.

Jälkihoito ja maisemointi

Suunnittelualueen pohjalle vastaanotetaan 50 000 m³rtr pilaantumattomia ja puhtaita ylijäämämaita. Louhinta-alueen länsireuna luiskataan kaltevuuteen 1:3 ja lounaiskulmaa täytetään tasoon +171...+172 alueelta poistetuilla pintamailla ja alueelle vastaanotetuilla ylijäämämailla. Lopputilanteessa pohjan korko nousee alueen itäreunan tasosta +170:stä kohti alueen länsiosan tasoa +172. Toiminnan päätyttyä alueen pohjaa käytetään metsätalousterminaalina.

Ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoidon valmistuttua alue katselmoidaan yhdessä valvontaviranomaisen kanssa.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Suunnittelualue pidetään kuivana pohjan kaadoilla ja pohjan irtilouhinnalla. Pohjan louhinta 0,3–0,5 metriä irti läpi alimman ottotason viivyttää sade- ja sulamisvesiä. Hulevedet johdetaan 1–2 %:n kaadolla alueen itäreunalle sekä edelleen selkeytysaltaiden kautta maastoon ja metsäoijiin. Louhoksen pohjalle kertyvät hulevedet johdetaan sora-alueelle tai pumpataan loka-autoon. Altain puhdistustarve tarkastetaan keväisin ja syksyisin, ja altain pohjat puhdistetaan hienoaineksesta tarvittaessa.

Hakemuksen mukaan alueelta johdetaan vain selkeytettyä sade- ja sulamisvesiä, jolloin toiminnalla ei arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia alapuolisen ojaston ja metsäojien veden laatuun tai virtaamaan.

Selkeytysaltaasta maastoon johdettavasta vedestä otetaan vuosittain pintavesinäyte. Näytteestä analysoidaan sameus, lämpötila, pH, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, typen yhdisteet, fosfori, rauta, arseeni ja öljyhiilivedyt C10–C40. Virtaama mitataan kaksi kertaa vuodessa touko- ja marraskuussa.

Näytteet ottaa ja mittaukset suorittaa alaan koulutuksen saanut henkilö. Vesinäytteet tutkitaan akkreditoidussa laboratoriossa. Tarkkailujärjestelyissä, mukaan lukien näytteenotto- ja mitausolosuhteet, ja tulosten tulkinnassa noudatetaan alan käytäntöjä, ohjeita ja säädöksiä. Tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle tiedoksi vuosittain.

Hakija vastaa mittauksista, näytteenotosta, tutkimuksista ja tulosten jakelusta aiheutuneista kuluista.

Vaikutukset ilman laatuun

Kiviaineksen ottotoiminnassa ja jalostamisessa pölyä aiheuttavat louhintä, rikotus, murskaus, seulonta, kuormaus ja kuljetukset. Tuulisella säällä pölyä voi muodostua myös varastokasoista. Polttoainekäyttöisistä työkoneista ja -laitteista aiheutuu ilmaan typen oksidien, rikkidioksidi- ja hiilidioksidipäästöjä.

Hakemuksessa esitetään, että kivenmurskaamojen merkittävät ilmanlaatuvaikutukset ulottuvat mittausten mukaan noin 300 metrin etäisyydelle toiminta-alueesta, jolloin hengitettävien hiukkasten ohje- tai raja-arvo voi ylittyä. Hakemuksessa esitetään edelleen, että valtioneuvoston asetuksen 800/2010 ja hakemuksessa kuvatun alan kirjallisuuden perusteella toiminnasta ei aiheudu sellaista pölyhaittaa, että sitä tulisi toiminnan aikana tarkkailla. Lisäksi etäisyyksistä johtuen mittausmenetelmiin liittyy sellaisia epävarmuustekijöitä, joiden johdosta PM₁₀-mittaus ei kuvaisi luotettavasti toiminnan pölypäästöjä.

Etäisyyksistä johtuen toiminnan ei arvioida vaikuttavan lähimpien asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjen ilmanlaatuun.

Pölyämistä torjutaan kastelemalla aluetta ja varastokasoja tarvittaessa.

Toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan:

Komponentti	Päästö keskimäärin (t/a)
Hiukkaset (PM)	–
Typen oksidit (NO _x)	1
Rikkidioksidi (SO ₂)	–
Hiilidioksidi (CO ₂ ekv)	166

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Normaalista toiminnasta ei arvioida aiheutuvan haittaa maaperälle. Merkittävän likaantumisvaaran arvioidaan liittyvän ainoastaan onnettomuus- tai häiriötilanteisiin, jolloin riskinä on alueelle varastoitavien ja käsiteltävien poltto- ja voiteluaineiden sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydrauliliikkaöljyjen pääsy maaperään ja pohjaveteen. Voitelu- ja polttoaineiden varastoinnissa huolehditaan sijoittelulla sekä rakenteilla, että edellä mainittuja aineita ei joudu maaperään.

Melu ja värinä

Kiviainesten otto- ja jalostustoiminnassa melua aiheuttavat louhintä, murskaus, seulonta, kuormaus ja raskas liikenne. Suojaetäisyyksistä johtuen toiminnasta ei arvioida aiheutuvan meluhait-

taa. Lisäksi suunnittelualueen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden välinen kallioinen metsämaasto sekä melua aiheuttavien toimintojen ja asutusten väliin jäävä 15–20 metriä korkea louhintarintausta estävät melun kulkeutumista häiriintyvälle kohteille.

Hakemuksen mukaan erityisiä teknisiä tai rakenteellisia meluntorjuntakeinoja ei katsota tarpeelliseksi toteuttaa eikä toiminnan aiheuttamaa melua ja sen leviämistä äänitasomittauksin seurata tai hakemusvaiheessa ennakolta mallintaa.

Räjäytyksistä aiheutuvaa tärinää ei hakemuksen mukaan voida hankkeen tässä vaiheessa tarkasti määrittää. Hakemuksessa esitetään, että räjäytysten aiheuttama värähtelytaajuus on 50–220 Hz. Pientalojen rungon värähtelytaajuus on yleensä 6–10 Hz:n taajuusalueella, mutta pientalojen lattian värähtelytaajuus on yleensä yli 10 Hz. Louhinnasta ei etäisyyksistä johtuen arvioida aiheutuvan tärinää, joka voisi aiheuttaa rakenteellisia vaurioita lähimmillä kiinteistöillä.

Hakemuksessa esitetään, että louhintatyön ympäristöselvityksissä tärinän rakenteellisena raja-arvona voidaan pitää noin 10 mm/s. Panostus tulee suunnitella alustavasti siten, että heilahdusnopeus on alle 10 mm/s lähimmillä kiinteistöillä, jolloin vaurioita ei katsota syntyvän edes herkille laitteille. Käytännössä heilahdusnopeusraja tarkoittaa, että tavanomaisia PC-laitteita ei tarvitse vaimentaa yli 200 metrin päässä louhinta-alueesta.

Hakemuksen mukaan räjäytyksistä aiheutuvan tärinän vaikutusalueella ei ole rakennuksia tai karttatarkastelun perusteella tärinälle herkkiä laitteita.

Hakemuksessa esitetyn arvion mukaan räjäytyksistä aiheutuvalla tärinällä voi olla vaikutusta viihtyvyyteen. Tärinän kokemus voidaan rinnastaa melusta aiheutuvaan haittaan. Värähtelyn havaittavuus, koettavuus ja hyväksyttävyys vaikuttavat haitan kokemiseen. Värähtelyn hyväksyttävyytaso on subjektiivinen ja ihminen kokee tärinän yksilöllisesti.

Liikenne

Kulkeminen alueelle tapahtuu Koukkujärven yksityistien kautta osoitteen Koukkujärventie 134 kohdalta. Koukkujärventie liittyy Pukalan yhdystiehen, jolta on kulkuyhteys valtatie 9:lle. Reitin varrella ei ole vakituksessa asuinkäytössä olevia kiinteistöjä eikä vapaa-ajan asuntoja. Hakemuksen mukaan suunnittelualueen länsireunalle rakennetaan uusi tieyhteys.

Toiminnasta arvioidaan aiheutuvan raskasta liikennettä 10–30 käyntiä vuorokaudessa, kun kiviainesta toimitetaan alueelta. Hakemuksen mukaan kuljetuksissa käytettävien maansiirtoautojen aiheuttama vuorokautinen liikennemäärä vaihtelee muun muassa kuljetettavan kiviaineksen määrän ja hyödyntämiskohteiden etäisyyksien mukaan.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Alueen tavanomaisessa toiminnassa syntyy pääasiassa ainoastaan kotitalousjätteisiin rinnastettavia jätteitä. Alueelle varataan talousjäteastia, jonka tyhjennys hoidetaan järjestetyllä jätteenkuljetuksella.

Öljy- ja öljyiset jätteet sekä kemikaalijätteet varastoidaan omissa astioissaan varastokontissa tai vastaavassa ja toimitetaan jätesäädösten ja -määräysten mukaisesti käsittelyyn asianomaisen luvan omaavaan jätteen vastaanottoonpaikkaan.

Metalliromu, kuten seularitilät ja koneen osat, varastoidaan vaihtolavalla tai vastaavassa ennen toimittamista romumetallin keräykseen.

Toiminnassa ei synny jätevesiä.

Alueella ei synny kaivannaisjätettä. Pintamaat, moreenikiviaines ja kivituhka hyödynnetään alueen rakenteissa tai kivituhkan osalta muualla rakentamiskohteissa.

Jätteiden laadusta, määrästä ja toimituspaikoista pidetään kirjaa.

Toiminnassa syntyvät jätteet:

Jätelaji	Jättemäärä keskimäärin (t/a)
Talousjäte	0,7
Öljyjäte	1
Metalliromu	–

Vaikutukset yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen

Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta yleiseen viihtyisyyteen tai ihmisten terveyteen. Lähiympäristössä ei ole erityisen herkkiä kohteita. Toiminta jatkuu pääosin samanlaisena kuin edellisen lupakauden aikana ja vaikutukset pysyvät samankaltaisina.

Toiminnasta aiheutuvat pöly- ja meluvaikutukset voivat alentaa lähiympäristön viihtyisyyttä hetkellisesti toimintajaksojen aikana.

Vaikutukset luontoon, luonnonsuojeluarvoihin ja rakennettuun ympäristöön

Toiminnalla ei arvioida olevan haitallisia vaikutuksia luontoon, luonnonsuojeluarvoihin tai rakennettuun ympäristöön.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Kiviaineksen ottotoiminnan ja jalostuksen ei arvioida aiheuttavan tavanomaista suurempaa vaaraa maaperälle toimittaessa lupahakemuksessa esitetyllä tavalla. Koneiden rikkoutumis- ja maaperän pilaantumisriskin pienentämiseksi alueella käytetään ainoastaan hyväkuntoisia ja huollettuja koneita ja laitteita. Koneiden ja laitteiden toimintaa ja kuntoa valvotaan työn aikana jatkuvasti. Alueella tehdään ainoastaan välittömät ja välttämättömät työkoneiden huollot ja korjaukset. Toimenpiteissä noudatetaan erityistä varovaisuutta kemikaalivahinkojen estämiseksi.

Alueella ei säilytetä tarpeettomia määriä moottorikemikaaleja. Polttoainetta säilytetään alueella ainoastaan silloin, kun alueella työskennellään. Öljytuotteiden käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta. Öljyvahinkoihin varaudutaan varaamalla imeytysturvetta tai vastaavaa kemikaalitorjuntaan soveltuvaa imeytysainetta tukitoiminta-alueelle. Työkoneita ei tankata valvomattomina. Letkurikkoihin ja vastaaviin varaudutaan tarkastamalla ja tarvittaessa huollattamalla koneet. Työkoneita ei pestä alueella.

Alueen työntekijöitä ohjeistetaan toimimaan nopeasti vuotojen, ylitäyttöjen ja kemikaalivahinkojen varalta. Maahan päässeet hydraulikka- tai moottoriöljyt tai jäähdytysnesteet poistetaan. Maata poistetaan, kunnes maaperä on aistinvaraisesti arvioiden puhdas. Vahinkopaikka rajataan ja vahinkoalueen puhtaus tarkastetaan kenttäanalyysin kemikaalivahingon valvontaan ja näytteidenottoon perehtyneen konsultin toimesta. Toimenpiteiden onnistuminen todetaan tarvittaessa laboratoriokokeilla. Pilaantunutta maata ei varastoida alueella, vaan se lastataan ja toimitetaan välittömästi asianmukaisen luvan saaneeseen pilaantuneen maan vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Alueella on riittävät työkoneet ja välineet kemikaalipäästöjen hallintaan ja korjaamiseen.

Polttoaine- ja kemikaalivahingosta ilmoitetaan välittömästi pelastuslaitokselle sekä lupa- ja valvontaviranomaiselle. Poikkeustilanteista pidetään kirjaa ja tehdyistä kunnostustoimenpiteistä laaditaan raportti.

Kiviaineksen kuljetuksista ei arvioida aiheutuvan tavanomaisesta yleisen tien käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä suurempaa haittaa tai vaaraa. Kuljetukset ja kuljetuksiin käytettävä kalusto täyttävät alan säädösten vaatimukset.

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu ja raportointi

Toimintaa ja sen vaikutuksia ympäristöön tarkkaillaan aistinvaraisesti toiminnan aikana.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Toiminnan aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta perustellaan hakemuksessa sillä, että hankkeelle ei hakijan mukaan ole lainsäädännöllisiä esteitä. Hakemuksen mukaan alue on katsottu aiemmassa lupamenettelyssä soveltuvan kiviaineksen ottamiseen ja jalostamiseen. Nyt laaditulla lupahakemuksella on tarkoitus jatkaa maa-ainesten ottoa alueelta noudattaen lainvoimaisen maa-ainesluvan rajoja ja tasoja. Toiminta käynnistettäisiin lupamääräyksiä noudattaen.

Aloituslupaa perustellaan lisäksi sillä, että kiviainesten kestävä käytön periaatteen mukaisesti vanhat, jo avatut kiviainesalueet on tarkoituksenmukaista hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti, jolloin välttyään vastaavien alueiden avaamiselta neitseellisille alueille. Hakemuksen mukaan maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti.

ESITYS VAKUUDEKSI

Hakija esittää maa-ainesluvan vakuudeksi 15 000 €. Aloituslupa muutoksenhausta huolimatta liittyvää vakuutta ei hakemuksessa katsota tarpeelliseksi asettaa, koska vuosittain otettava kiviainesmäärä ei ole suuri.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 7.10.2022 ja 12.4.2023.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Oriveden kaupungin internet-sivuilla 27.10.–2.12.2022 sekä Oriveden Sanomissa 26.10.2022. Hakemuksesta on lähetetty erikseen tieto läheisten kiinteistöjen omistajille. Asiakirjat ovat olleet kuulutusajan nähtävillä Oriveden kaupungin internet-sivulla osoitteessa www.orivesi.fi.

Tarkastukset Alueelle on tehty tarkastus 18.10.2022.

MUISTUTUKSET, MIELIPITEET JA LAUSUNNOT

Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot terveydensuojeluviranomaiselta, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä Fingrid Oyj:ltä 1.11.2022.

Metsähallitus on antanut asiasta lausunnon 23.11.2022.

Terveydensuojeluviranomainen, Kaupunkiympäristön palvelualue, Ympäristöterveys 22.11.2022:

”Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asumisterveysasetuksessa (545/2015) annettuja päivä- ja yöajan keskiäänitasojen toimenpiderajoja lähimpien kiinteistöjen sisätiloissa.

Toiminnasta syntyvä pöly ei saa levitä alueella niin, että siitä aiheutuisi terveyshaittaa lähialueen asukkaille. Mikäli pölyhaitoista tulee valituksia, toimijan tulee tehostaa torjuntatoimia esim. kastelun avulla.

Hakemuksessa on todettu, että vaiheen 1 louhinnan vaikutusalueella ei ole kaivoja tai tiedossa olevia pohjaveden havaintoasemia. Kaivovesiä on kuitenkin suunniteltu tarkkailtavaksi naapurikiinteistöjen kaivoista. Tämä tulisi myös sisällyttää tarkkailusuunnitelmaan.”

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue, ympäristönsuojeluyksikkö 23.1.2023:

”ELY-keskus katsoo, että alueella vallitsevat luonnonolosuhteet ja toiminnan vaikutukset luonnonolosuhteisiin on hakemuksessa esitetty riittävällä tarkkuudella, sillä karttatarkastelun ja hakemuksen perusteella hankealueen luonnontila on suurelta osin muuttunut. ELY-keskuksen luontotietoa sisältävässä paikkatietoaineistossa ei ole havaintoja huomionarvoisista lajeista tai luontotyypeistä ottamisalueelta. Tämä aineisto ei kuitenkaan ole kattava, ja vastuu paikallisten luontoarvojen huomioimisesta on hankkeesta vastaavalla taholla.

Alueen ympäristön lajiston pesimärauhan turvaamiseksi ELY-keskus suosittelee, että pintamaiden kuorintaa ei tulisi suorittaa 1.4.–31.7. välisenä aikana. Lisäksi räjäytykset, kallioaineksen irrotus ja murskaus olisi suositeltavaa ajoittaa 1.9.–15.4. väliseen aikaan.

Kaavojen suunnittelumääräykset tulee ottaa erityisesti huomioon hankkeen suunnittelussa sekä toteutuksessa siten, että soranoton päätyttyä tulee alue maisemoida ja muotoilla niin, että alue tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.

Asemapiirroksen lopputilannekartalla selkeytysallasvaraukset näkyvät alueen itäpuolella koillis-kulmassa, kun ne tekstissä on esitetty mahdollisesti sijoitettavaksi länsireunaan. ELY-keskus katsoo, että toiminnassa syntyvät vedet tulee selkeyttää, koska toiminta laajenee ja syntyvät vedet kulkeutuvat karttatarkastelun perusteella itäpuolella olevaan Koukkujärveen. Tarkkailuohjelmassa on esitetty näytteiden ottamista toukokuussa ja marraskuussa, jolloin voi olla kuivaa. Tarkkailunäytteet tulee ottaa ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Toiminta tulee toteuttaa siten, että toiminnasta aiheutuvat meluhaitat ovat mahdollisimman vähäiset, toiminnot tulee mahdollisuuksien mukaan sijoittaa mahdollisimman alhaiselle tasolle ja lähelle louhintarintausta tai varastokasoja. ELY-keskus katsoo, että mikäli toiminnan aikana kuitenkin ennakoidusta poiketen ilmenee melu- tai pölyhaittoja, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä tarvittaviin toimiin haittojen ehkäisemiseksi. Lupapäätöksessä tulee antaa lupamääräys siitä, että valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää haittojen selvittämistä mittauksin ja/tai mallinuksin.

Suosituksena on, että kalliokiviaineksen ottamisalueilla etäisyys naapuritilaan tulisi olla vähintään 30 metriä.

Lupaa haetaan 20 vuodeksi. Maa-aineslain mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottamissuunnitelmassa ei ole esitetty sellaista erityistä syytä, jotta lupa voitaisiin myöntää 20 vuodeksi.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, ympäristönsuojelulain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa. Luvan käsittelyssä tulee huomioida seuraavaa:

Vesien tarkkailu

Ojastoon johdettavien vesien laatua tulee tarkkailla ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10- C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla.

Toiminta

Turvallisuuskäsitteet tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkalujen huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jälkihoito

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestäväään käyttöön, 2020) mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaassa s. 141 alkaen.

Jälkihoitoon alueelle voi tuoda vain puhtaita maita alueella jo olevan aineksen lisäksi. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle ja alueen sopeuttamiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Tätä paksumman kerroksen käyttö voidaan katsoa ylijäämämassojen sijoittamiseksi. Alueelle ei saa muodostua luvaton maankaatopaikkaa. Maisemointiin ei saa käyttää maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki). Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.”

Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö 5.12.2022:

”Maa-aineksen otto, louhinta, murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoittaminen Fingridin 400 kV johdon Kangasala – Tuovila läheisyydessä pylväsväleillä 64–65

Maa-aineksen otto, louhinta, murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoittaminen voidaan toteuttaa otsikossa mainitun voimajohdon läheisyydessä ottamalla voimajohdon osalta huomioon seuraavaa:

Johtoalue

Fingrid Oyj:n voimajohtoa varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeus. Käyttöoikeus koskee johtoaluetta, joka muodostuu johtoaukeasta ja johtoaukean reunissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin (liite). Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta.

Toiminta voimajohdon läheisyydessä

Maa-aineksen otto, louhinta, murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoittamista ei saa suorittaa 31 metriä lähempänä 400 kV johdon Kangasala–Tuovila keskilinjaa. Keskilinja maastossa sijaitsee voimajohdon suuntaisesti keskimmäisen virtajohtimen kohdalla.

Maa-ainesten otto tulee tehdä sellaisin työmenetelmin, että voimajohdon virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyntymiselle.

Mahdollinen maa-ainesten seulonta ja varastointi sekä maa-ainesten lastaustoiminta ja muu mahdollinen käsittelytoiminta tulee sijoittaa voimajohtojen johtoalueen ulkopuolelle eli vaaka-suoraan mitattuna vähintään 31 metrin etäisyydelle 400 kV:n voimajohdon Kangasala–Tuovila

keskilinjasta. Keskilinja sijaitsee keskimmäisen virtajohtimen kohdalla. Myös mahdollinen kallio-kiviaineksen otto, louhinta ja murskaus tulee tehdä kokonaan johtoalueen ulkopuolella.

Maa-ainesten ottaja vastaa henkilökuntansa työturvallisuudesta työskenneltäessä jännitteisen voimajohdon läheisyydessä sekä kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähkön siirrolle saattaa aiheutua maa-ainesten oton seurauksena. Tällaisia ovat esimerkiksi likaantuneiden eristimien puhdistuksen aiheuttamat häiriöt ja katkokset sähkön siirrossa sekä siitä aiheutuvat kustannukset.

Katselmus johtoalueella

Siirryttäessä tekemään louhinta- ja räjäytystöitä 100 metriä lähempänä voimajohtoa on alueella pidettävä katselmus. Katselmuksessa on tarkoitus käydä läpi turvalliset työskentelytavat voimajohdon läheisyydessä sekä samalla katsoa pylväsrakenteiden ja johtimien senhetkinen kunto. Katselmuksesta tulee sopia Fingridin voimajohtoasiantuntijan kanssa.

Räjäytystyöt

Työn suorittajan on hankittava kaikki viranomaisen vaatimat luvat ja tehtävä ilmoitukset räjäytystoiminnasta. Räjäytystöissä on noudatettava ajan tasalla olevia normeja. Kaikki voimajohdon läheisyydessä tehtävät räjäytykset on aina erikseen kirjallisesti suunniteltava. Kirjallinen louhintasuunnitelma, jossa voimajohto on huomioitu, on esitettävä katselmuksessa. Kun johdon läheisyydessä suoritetaan räjäytystöitä, on räjäytyskohteet suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä. Louheen heitto ja sinkoutuminen tulee suunnata voimajohdosta poispäin. Varsinkin johtimet ja eristimet vioittuvat hyvin herkästi. Louhinnassa ei saa käyttää niin suuria räjähdysainemääriä, että räjäytyksissä aiheutuva kalliooperän tärinä aiheuttaa voimajohtopylväille ja niiden perustuksille minkäänlaista vahinkoa. Tarvittaessa lähimpien pylväiden perustuksiin tulee asentaa tallentavat tärinämittarit. Liitteenä on ohje Maa-ainesten louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä.

Läjitys voimajohdon läheisyydessä

Voimajohdon alla ja vierellä on maanpinnan korkeutta rajoitettu, mikä tulee huomioida pinta-maata läjitettäessä voimajohdon johtoaukealle. Mikäli toiminnan harjoittajalla on tarve läjittää maata johtoaukealle, tulee heidän pyytää erikseen tarkastelu, jossa kerrotaan maanpinnan ja läjitettävän maa-aineksen suurin sallittu korkeus johtoaukealla.

Voimajohtopylvään läheisyydessä maa-ainesta ei saa läjittää 10 metriä lähempänä pylvään maanpäällisiä perustus- ja harusrakenteita. Läjityksen luiskat pylvään kohdalla on muotoiltava niin loiviksi, etteivät luiskat myöhemminkään pääse sortumaan 10 metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Luiskan kaltevuus 1:2 on riittävä.

Johdon kunnossapidon takia on työkoneelle jätettävä kulkuyhteys pylväälle vähintään yhdeltä sivulta. Läjitettävä maa-aines ei saa aiheuttaa sellaista maapainoa, joka on vaaraksi voimajohtopylväiden maanalaisille rakenteille ja pylväiden pystyssä pysymiselle. Läjitys on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät sade-, sulamis- ja valumavedet pääse kertymään voimajohdon pylväsrakenteiden ympärille. Tästäkin syystä pylvään yksi sivu on jätettävä läjittämättä.

Läjitys on tehtävä sellaisin työmenetelmin, että voimajohdon virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle. Läjitettävä maa-aines on lopuksi tasattava ja tiivistettävä siten, että tarvittaessa pääsemme työkoneella kulkemaan johtoaukeaa pitkin.

Läjitysalueelta mahdollisesti hakattavaa puustoa tai energiapuuta ei saa varastoida johtoalueella. Kaikenlainen muu varastointi on myös kielletty johtoalueella, mukaan lukien maa-aineksen varastointi. Mikäli läjitettävä maa-aines siirretään myöhemmin johtoalueelta pois, on tulkin-tamme mukaan kyseessä maa-ainesten varastointi, mikä ei ole mahdollista johtoalueella.

Työskentely johtoalueella

Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kymmenen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylväsala on suoja-alue, jolla ei saa liikkua työkoneilla, kaivaa tai läjittää. Kymmenen metrin etäisyys lasketaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.

Työskenneltäessä 400 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon reunajohtimia.

Voimajohdon läheisyydessä puita ei saa kaataa johtoon päin ja kaatosuunta on aina varmistettava puunkorjuutöiden turvallisuusmääräysten mukaisesti. Varastointi johtoaukealla on kielletty.

Jos töiden yhteydessä tapahtuu Fingridin voimajohtoon liittyvä vahinko, pyydämme ilmoittamaan siitä heti Fingrid Oyj:n kantaverkkokeskukseen, puhelin 030 395 4300.

Lausunnon vastaanottajan tulee toimittaa edellä esitetyt työskentelyohjeet työmaalla työskentelevien tietoon.

Toiminnan päättymisen ja suunnitelmien muutos

Kun toiminta alueella päättyy, on siitä pidettävä loppukatselmus. Pyydämme ilmoittamaan loppukatselmustarpeesta tai suunnitelmien muuttumisesta sähköpostiosoitteeseen risteamalausnot@fingrid.fi. Ilmoituksessa on hyvä viitata tämän lausunnon arkistointitunnukseen AC-1774-8-79.

Aita, tie ja meluvalli

Mahdollisen aidan, uuden tien tai meluvallien sijoittamisesta johtoalueelle tai sen läheisyyteen tulee sopia voimajohdon omistajan kanssa erikseen. Pyydämme toimittamaan suunnitelmat näistä lausunnon antamista varten sähköpostiosoitteeseen risteamalausnot@fingrid.fi.

Fingrid Oyj:n lausunto ja lausunnon liitetiedostot ”Karttakuva”, ”Johtoaluekuva”, ”Maadoituskuva”, Työskentely ilmajohtojen läheisyydessä -ohje” ja ”Maa-ainesten louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä -ohje” ovat lupapäätöksen liitteinä.

Metsähallitus 23.11.2023:

”Ottoalueen pohjoisosa rajautuu valtion omistamaan ja Metsähallituksen Luontopalvelut -yksikön hallinnoimaan kiinteistöön 562-893-1-1 (liite 1). Ottosuunnitelman mukaan suunnittelualueella, eikä sen vaikutusalueella esiinny suojelukohteita tai suojeluohjelmia. Metsähallitus huomauttaa, että sen hallinnoima kiinteistö on Metsähallituksen omalla päätöksellä rauhoitettu suojelumetsä. Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 alue on osoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojelualueena merkinnällä S (suojelualue). Metsähallitus pitää tärkeänä, että toiminnan, mm. räjäytysten (erityisesti eläinten lisääntymisaikana) vaikutukset alueen luontoarvoihin tulisi arvioida suunnitelmassa ja huomioida lupakäsittelyssä.

Ottoalueelle otetaan vastaan pohjan kasvualusten rakentamiseen noin 25.000 m³rtr maa- ja kivainesta. Muualta tuotavasta täyttömaasta aiheutuu riski haitallisten vieraslajien (mm. komea-lupiini, jättipalsami, jättiputki, kurturuusu) kulkeutumisesta ottoalueelle ja leviämisestä siihen rajautuvalle Metsähallituksen suojelutarkoitukseen varatulle kiinteistölle. Metsähallituksen näkemyksen mukaan lupaehdoissa hakijalta tulee edellyttää vieraslajien torjuntavastuuta ja sen varmistamista, ettei toiminnan seurauksena lupa-alueelta leviä haitallisia vieraslajeja naapuri-kiinteistölle.

Muilta osin Metsähallituksella ei ole huomautettavaa hakemuksesta.”

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine lausunnoista. Hakija on jättänyt vastineensa 9.2.2023.

”Vastaselitys Fingrid Oyj:n lausuntoon

Hakija tietää toimivansa johtoalueen läheisyydessä. Suunnitelmilla on jätetty lausunnon mukaisesti riittävä suojavyöhyke johtoihin. Johtoalue on jätetty pois suunnittelualueesta, eikä johtoalueella ole ottotoimintaan liittyviä toimintoja.

Kiinteistöllä ei ole voimajohtopylväitä, eikä pylväitä ole myöskään 10 metrin suojaetäisyydellä kiinteistön rajoista. Pylväiden läheisyydessä eikä myöskään johtoalueella ole tarvetta työskennellä.

Alueella voidaan järjestää katselmus toiminnan alkaessa. Johtoalueen katselmus voidaan järjestää aloituskatselmuksen yhteydessä.

Vastaselitys terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

Suojaetäisyyksistä johtuen toiminnasta aiheutuvasta pölystä tai melusta ei aiheudu säännöksissä kiellettyä tai ennakolta tarkkailtavaa haittaa. Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus vastata melun- ja pölyntorjunnasta. Mahdollisina meluntorjuntatoimina voidaan helposti toteuttaa meluesteet varastokasoista. Pölynsidontaan käytetään tarvittaessa kastelua ja prosessien kotoiloiteja.

Kaivovesiä voidaan tarkkailla, mikäli niitä vaikutusalueella on. Ennakolta ei tällaisia ole tiedossa.

Vastaselitys Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon

Alueella ei ole tiedossa sellaisia luontoarvoja, joita hakemusvaiheessa olisi ollut syytä erikseen selvittää.

Maa-aineslupa on määräaikainen. Hakija ei ehdi toteuttaa suunnitelmien mukaisia ottamistoimia alueella, jos toimintakuukausia rajataan lausunnossa kuvatulla tavalla.

Lisäksi linnuston pesimärauhan osalta viitataan Vuosaaren satamahankkeen rakentamisen aikaan, Euroopan mittakaavassa hyvin laajaan linnustoseurantaan, minkä lopputuloksena on todettu, että laajan satama-alueen rakentaminen ei vaikuttanut viereisen Natura-alueen linnuston pesintään ollenkaan¹. Ennakolta linnuston pesimärauhaa ei siten tarvitse erikseen turvata tässä, huomattavasti pienemmässä ja vaikutuksiltaan merkityksettömässä hankkeessa.

Hakemus ja siihen liittyvät rajaukset perustuvat jo myönnettyyn maa-aineslupaan. Tämä koskee myös suunnitelmien mukaisia suojaetäisyyksiä. Ohjeellisina ei suosituksia tule soveltaa päätöksentekoa sitovina.

Alueelle tuotavat maat tarkastetaan laadun, mutta myös vieraslajien osalta. Maa-ainesten tulee soveltua alueen rakenteisiin, sillä rakenteiden on oltava vakaat sekä kantavat.

Vastaselitys Metsähallituksen lausuntoon

Lausunnossa viitattu suojelumerkintä on Pirkanmaan maakuntakaavassa, mutta muutoin suojelusta ei ole tietoa julkisesti saatavilla olevista lähteistä. Hakijalla ei ole tietoa Metsähallituksen lausunnon mukaisen suojelualueen suojeluperusteista. Hakemuksen sisältävä tila rajautuu pohjoisrajalla Metsähallituksen tilan puoleiseen laajahkoon päätehakkuualueeseen, mikä näkyy myös ilmakuvassa.

Vastaanotettava ylijäämämaiden määrä on suhteellisen pieni. Toiminnanharjoittaja vastaa ylijäämämaiden laadusta ja maihin liittyvästä vieraslajitorjunnasta.

Muilta osin asiassa ei ole hakemuksessa ja sen täydennyksissä mainitun lisäksi lisättävää.

Hakijan käsityksen mukaan hakemus ei ole ristiriidassa säännösten kanssa ja haettu lupa voidaan myöntää.

Hakija pyytää, että lupa-asia ratkaistaan viivytyksettä.

¹ Vuosaaren satamahankkeen linnustoseuranta 2001–2011, Ympäristötutkimus Yrjölä Oy / Helsingin Satama Oy”

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta myöntää Soranjalostus Jaakonsaari Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen maa-aineslupan kalliokiviaineksen ottamiseen sekä ympäristönsuojelulain 27.1 §:n mukaisen ympäristölupan kalliokivenlouhintaan, murskaamolle sekä ylijäämämaiden vastaanottoon ja loppusijoittamiseen tilalle Jarva (562-416-3-182).

Tällä päätöksellä korvataan Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan 30.3.2010 § 47 myöntämä ympäristölupa (lupa nro 2/2010, Dnro 26/66/661/2010).

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena. Lisäksi toiminnassa tulee noudattaa mitä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta määrätään, Fingrid Oyj:n 5.12.2022 päivätyssä lausunnossa esitettyjä ohjeita sekä seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset

Yleiset määräykset

1. Lupa oikeuttaa maa-aineksen ottamiseen otettavan maa-aineksen kokonaismäärälle 165 000 m³ktr kymmenen vuoden aikana. Arvioitu vuotuinen otto on keskimäärin 16 500 m³ktr.
2. Ottoalueen alin sallittu louhintataso on +169 (N2000). Sallittu ottotaso ja ottoalueen rajat on merkittävä asianmukaisesti näkyviin ja sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään.

Ottamisalueen pohjoisen puoleiselle reunalle tulee jättää 30 metrin suojaetäisyys naapuritilaan 562-893-1-1.
3. Lupa oikeuttaa pilaantumattoman maa-aineksen (jäteluokka 17 05 04) pysyvään sijoittamiseen ottamissuunnitelman liitekartassa "Asemapiirustus, Lopputilanne" rajatulle maisemoitavalle alueelle loppusijoitettavan maa-aineksen kokonaismäärälle 50 000 m³rtr.
4. Maa-aineksen kelpoisuus loppusijoitukseen on selvitettävä näytteenotolla, mikäli sen puhtaudesta ei ole varmuutta.

Puiden kantoja yms. selkeitä orgaanisia aineksia, ruoppausmassoja, rakennusjätteitä tai pilaantuneilta alueilta kaivettuja aineksia ei tule sijoittaa maankaatopaikalle. Jätteet, joiden vastaanottoon luvan haltijalla ei ole lupaa, on palautettava jätteen haltijalle tai toimitettava asianmukaisen luvan omaavalle jätteen vastaanottopaikalle.
5. Kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta tulee välttää 16.4.–31.8. välisenä aikana. Pintamaiden kuorintaa tulee välttää 1.4. –31.7. välisenä aikana. Ennen aikaista pintamaan poistoa on vältettävä. Muutoin toimintaa voidaan harjoittaa hakemuksessa ilmoitetuina aikoina.

Alueella ei saa toimia viikonloppuisin, arkipyhinä eikä yleisinä vapaapäivinä. Oriveden kaupungin ympäristönsuojelu voi perustellusta syystä antaa luvan poiketa toiminta-ajoista.
6. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnasta ja sen tarkkailusta vastaavan hoitajan nimi ja yhteystiedot kirjallisesti Oriveden kaupungin ympäristönsuojelulle.
7. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvan haltijan on järjestettävä aloitustarkastus, jossa todetaan toiminta järjestetyksi lupapäätöksen mukaisesti.

Melua ja ilmapäästöjä koskevat määräykset

8. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta meluhaittaa. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa lähimpien vakituksissa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen piha-alueilla ylittää melun

A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 55 dB klo 7–22 eikä yöaikaista ohjearvoa 50 dB klo 22–7 taikka loma-asuntojen piha-alueilla ja luonnonsuojelualueilla melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 45 dB klo 7–22 eikä yöaikaista ohjearvoa 40 dB klo 22–7.

Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava ja/tai mallinnettava toiminnasta aiheutuvat melutasot häiriintyvillä kohteilla ja estettävä melun kulkeutuminen kohteille. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle meluohjearvojen ylittymisestä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä mittausten ja/tai mallinnuksen teettämisestä.

Räjäytystöissä on noudatettava sitä huolellisuutta ja varovaisuutta, mitä räjäytysaine-lainsäädännössä siitä erikseen säädetään.

9. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava alueen yleisestä siisteydestä ja pölynsidonnasta. Pölyvien materiaalien käsittely on järjestettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu ympäristölle haittaa. Ilmansuodattimien tulee olla aina toiminnassa ja niiden toimintakunnosta on huolehdittava. Pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla.

Toiminnasta aiheutuvat hiukkaspitoisuudet eivät saa ylittää valtioneuvoston ilmanlaatuasetuksessa 79/2017 annettuja raja-arvoja lähimpien häiriintyvien kiinteistöjen piha-alueilla. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava hiukkaspitoisuudet. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle hiukkaspitoisuuksien raja-arvojen ylittymisestä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä mittausten teettämisestä.

Kemikaalien varastointia koskevat määräykset

10. Työkoneita saa huoltaa ja säilyttää vain tiivispohjaisilla alueilla asianmukaisella tavalla siten, ettei maaperään tai ympäristöön pääse öljyisiä tai muita luontoon kuulumattomia vesiä. Polttonesteiden jakelupaikan läheisyydessä on oltava riittävä määrä imeytysaineita ja alkusammutusvälineitä. Työkoneet on huollettava siten, että niistä ei pääse öljyä maaperään.
11. Alueella saa säilyttää vain toiminnan kannalta välttämättömiä öljy- ja kemikaalituotteita. Varastointipaikan pohja on suojattava siten, ettei maaperään tai ympäristöön pääse öljyä tai kemikaalituotteita. Varastoinnin tulee tapahtua lukitussa ja katetussa tilassa suoja-altaissa.
12. Polttoaineen jakelulaitteiston täyttöpistoolin tulee olla lukittuna aina, kun alueella ei työskennellä. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä. Jokaisen tankkauskerran ja polttoainesäiliön täytön jälkeen tankkaajan tai säiliön täyttäjän on tarkastettava tankkausalue vuotojen varalta ja vuodon sattuessa kerättävä talteen likaantunut maa-aines.

Jätteiden käsittelyä koskevat määräykset

13. Jätteen määrää on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä vähentämään. Hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee lajitella ja toimittaa hyödynnettäväksi. Jätelain mukainen etusijajärjestys on huomioitava toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Jätteen saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain mukaan hyväksytylle toimijalle. Jätteiden lajittelussa, varastoinnissa ja edelleen toimittamisessa tulee noudattaa jätehuoltomääräyksiä.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteiden laadusta ja määrästä. Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat tiedot on säilytettävä vähintään kuusi vuotta.

14. Jätehuolto on järjestettävä siten, ettei maaperään tai ympäristöön joudu haitallisia aineita eikä toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haudata jätteitä.
15. Vaaralliset jätteet on varastoitava erillään toisistaan katetussa ja lukitussa tilassa allasteissa astioissa tai nestetiiviillä ja reunoiltaan korotetulla alustalla. Vaaralliset jätteet on

pakattava varastointia ja kuljetusta varten asianmukaisesti jätteen laatua ja vaarallisuutta osoittavin merkinnöin varustettuihin tiiviisiin astioihin tai säiliöihin. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai muihin jätteisiin. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa sellaiselle yritykselle tai laitokselle, joka saa ympäristöluvan perusteella ottaa vastaan ko. jätteitä. Jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenee jäteasetuksen (978/2021) 40 §:n mukaiset tiedot. Siirtoasiakirjan jäljennös on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

16. Toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

Vesien johtamista koskevat määräykset

17. Toiminnasta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien pilaantumista. Pintavedet tulee johtaa selkeytysaltaiden kautta ojaan siten, ettei niistä aiheudu haittaa ympäristölle. Otamisaalueen pohja tulee kallistaa siten, että sinne ei kerry pintavesiä. Selkeytysaltaat on puhdistettava vuosittain niihin kertyneestä lietteestä.

Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta.

18. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa tarkkailtava naapurikiinteistöjen kaivovesien laatua. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä kaivovesien tarkkailusta.
19. Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla alueelta johdettavien pintavesien laatua ottamalla selkeytysaltaista johdettavasta vedestä näytteet ylivirtaamakausina keväisin ja syksyisin. Näytteistä tutkitaan vähintään sameus, kiintoaine, pH, sähkönjohtavuus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi ja nitraattityyppi, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kloridi, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10–C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama ja lämpötila. Näytteenotto on teetettävä ulkopuolisella asiantuntijalla ja analysointi akkreditoidussa laboratoriossa. Tutkimustulokset on toimitettava heti niiden valmistuttua Oriveden kaupungin ympäristönsuojelulle ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailuohjelmaa.

Poikkeuksellisia tilanteita ja turvallisuutta koskevat määräykset

20. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle alueella on oltava käytössä riittävä öljyntorjunta- ja alkusammutuskalusto. Mahdollisen vahingon sattuessa on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin torjuntatoimiin ja ilmoitettava vahingosta Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja valvontaviranomaisille.
21. Rintauksen yläpuolella maanpinta on pidettävä 15 metrin matkalla puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä tekijöistä. Jyrkät rintaukset tulee varustaa suoja-aidalla tai muulla hyväksyttävällä suojauksella.
22. Räjäytys- ja louhintatöistä ei saa aiheutua louhosalueen läheisten teiden käyttäjille vaaraa.
23. Maankaatopaikalla on estettävä haitat ja vaaratilanteet (esim. sortumat ja penkereen epävakaas).
24. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä.

Toiminnan lopettamista koskevat määräykset

25. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle toiminnan olennaisesta muuttamisesta tai lopettamisesta, toiminnanharjoittajan tai toiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta sekä tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapah-
tumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutusta luvan noudattamisen kannalta.

26. Toiminnan loputtua toiminta-alue siistitään ja kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat puretaan ja kuljetetaan pois. Toiminnan lopettamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa, toiminnanharjoittajan tulee selvittää maaperän mahdollinen likaantuminen ja tarvittaessa puhdistaa voimassa olevien määräysten mukaisesti.
27. Maa-ainesten ottamisen loputtua tulee yhteislupahakemuksessa esitetyt maisemointi ja jälkihoitotyöt suorittaa viivyttämättä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa luvan voimaantulon päättymisestä. Maisemointitoimenpiteitä tulee soveltuvin osin toteuttaa jo toiminnan aikana.

Alueelle saa tuoda vain pilaantumattomia ja puhtaita maita. Tuotavista maa-aineksista on pidettävä kirjaa, mistä selviää niiden määrä ja alkuperä.

Louhoksen luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi ja pyöristää maastoon sopiviksi.

Siltä osin, kuin alueen käyttö suunniteltuna metsätalousterminaalina ei toteudu, tulee alue maisemoida ja muotoilla siten, että alue tukee luonnonympäristöjen kytkeytymistä, säilymistä ja virkistyskäyttöä. Tältä osin alueelta kuoritut pintamaat on käytettävä uuden biologisesti aktiivisen kasvillisuuden kasvualustan luomiseen siten, että ne sijoitetaan maan pinnalle päällimmäisiksi. Alueen voidaan antaa metsittyä luontaisesti. Jos alueelle ei ole syntynyt riittävää määrää puun taimia kahden kasvukauden aikana lupa-ajan päätyttyä, alueelle on istutettava täydentävästi puuntaimia tiheyteen 3 000 kpl/ha.

Jos alueelle tulee haitallisiksi vieraslajeiksi määriteltäviä kasveja, ne tulee hävittää.

Ottamisalueen maisemointi ja jälkihoito on suoritettava ympäristöministeriön julkaisun 2020:24 (Maa-ainesten ottaminen - Opas aineiden kestäväseen käyttöön) mukaisesti. Jälkihoitotoimenpiteissä on huomioitava luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen.

28. Toiminnan päättyessä luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen 7 §:n mukaista lopputarkastusta.

Toiminnan tarkkailua koskevat määräykset

29. Louhinnan ja murskauksen aloittamisesta on kullakin kerralla tehtävä ilmoitus Oriveden kaupungin ympäristönsuojelulle ennen toiminnan aloittamista.
30. Luvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen maa-ainesten määrästä.
31. Toiminnanharjoittajan on pidettävä toiminnasta työmaapäiväkirjaa, joka on esitettävä pyydettyä valvontaviranomaiselle. Toiminnasta on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava valvontaviranomaiselle edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenvedo, josta ilmenee seuraavat tiedot:
- louhitun kalliokiviaineksen määrä
 - murskatun kiviaineksen määrä
 - louhinnan ja murskauksen toimintapäivät
 - alueelle tuotujen ylijäämämaiden määrä, laatu ja alkuperä
 - alueella olevan täytön määrä ja jäljellä oleva täyttöala
 - polttoaineiden ja räjäytysaineiden käyttömäärät
 - syntyneiden jätteiden määrät, varastointitapa ja toimituspaikat
 - tehdyt toimenpiteet melun ja pölyn torjumiseksi
 - tiedot häiriötilanteista, niiden aikana syntyneistä päästöistä ja niiden vuoksi tehdyistä toimenpiteistä
 - mahdolliset poikkeamat lupamääräyksistä

- naapureiden ja asukkaiden tekemät yhteydenotot ja valitukset.

Kirjanpito on säilytettävä kuusi vuotta.

Vakuus Jälkihoidon ja luvan velvoitteiden vakuudeksi luvan saajan on annettava Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalle 51 600 euron suuruinen vakuus ennen toiminnan jatkamista ja sen on oltava voimassa siihen saakka, kunnes jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta myöntää luvan saajalle hakemuksen mukaiselle toiminnalle aloitusluvan muutoksenhausta huolimatta. Toiminnassa tulee noudattaa hakemuksen mukaista maa-ainesten ottamissuunnitelmaa, tätä lupapäätöstä ja tämän lupapäätöksen mukaisia määräyksiä. Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista annettava Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalle 12 000 euron suuruinen vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus.

Päätöksen saatua lainvoiman luvan saaja voi hakea erillisellä hakemuksella Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalta vakuutta palautettavaksi.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Luvan voimassaolo

Tämä päätös on voimassa kymmenen vuotta päätöksen tulosta lainvoimaiseksi.

Lupahakemus sisältää hakemuksen toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Ympäristölautakunta antaa tarvittaessa tästä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen päätöksen valitusajan päätyttyä.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 70 §:n nojalla.

Lupamaksu Maa-aineslain mukaisista maksullisista suoritteista sekä maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisesta yhteiskäsittelystä määrätään ympäristölautakunnan 24.9.2019 hyväksymässä ja 1.1.2020 voimaantulleessa Oriveden kaupungin maa-ainestaksassa.

Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävien ympäristönsuojelulain mukaisista maksullisista suoritteista määrätään ympäristölautakunnan 24.9.2019 hyväksymässä ja 1.1.2020 voimaantulleessa Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksen yhteiskäsittelystä peritään maa-ainestaksan mukainen perusmaksu ja otettavan maa-aineksen kokonaistilavuuden mukainen maksu, ympäristöluvan käsittelyn osuutena 50 % ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesta toiminnan ympäristölupamaksusta, päätöksestä toiminnan aloittamisesta ennen luvan lainvoimaa käsittelymaksu sekä kuulemiskustannukset. Lisäksi maksuun lisätään lehti-ilmoituskulut.

$400 \text{ €} + 165\,000 \text{ m}^3 \times 0,02 \text{ €/m}^3 + 2\,650 \text{ €} + 1\,400 \text{ €} + 100 \text{ €} + 6 \times 55 \text{ €} = \mathbf{8\,180 \text{ €}}$

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain 46 §:n mukaan, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien eri toimintojen yhteisvaikutus on lupaharkinnan kannalta huomattava ja näiden toimintojen ympäristölupa-asiat ovat vireillä samassa lupaviranomaisessa, asiat on käsiteltävä ja ratkaistava samanaikaisesti, jollei sitä ole perustellusta syystä pidettävä tarpeettomana. Maa-ainesten ottamistoiminta, murskaustoiminta sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoittaminen sijaitsevat samalla kiinteistöllä ja toiminnot tukevat toisiaan, jolloin lupa-asiat on katsottu käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi samanaikaisesti, samassa lupapäätöksessä.

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n ja maa-aineslain 4 a §:n mukaan, jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Hakijalle on jo myönnetty maa-aineslain mukainen lupa kalliokiviaineksen ottamiseen ja ympäristölupa louhinnalle ja murskaamolle tilalle Jarva (562-416-3-182). Hakemuksen mukainen toiminta ja sen vaikutus ympäristöön kokonaisuutena eivät muutu edelliseen lupakauteen verrattuna. Ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoitus on uutta toimintaa, jonka tarkoituksena on palauttaa alueen maisemakuva sekä tukea luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä ja säilymistä ennen kallionottoa vastaavaksi niiltä osin, kuin aluetta ei tulla hyödyntämään puutaloustermiinalina. Toiminta palvelee alueen jälkihoito- ja maisemointivelvoitteita. Loppuun otetun kallionottoalueen täytöllä ei ole vastaavia maisemakuvaan tai luonnonolosuhteisiin vaikuttavia seurauksia kuin luonnontilaisen tai sen kaltaisen alueen täytöllä. Toiminnalla ei ole aikaisemman lupakauden aikana ollut haitallisia ympäristövaikutuksia. Alueen ympäristön tila on kartoitettu ja alueella on ympäristönsuojelulliset järjestelyt ja menetelmät maaperän ja pohjavesien suojelulle sekä hulevesien käsittelylle.

Oriveden strateginen yleiskaava, ranta-asemakaava, rantaosayleiskaava ja Pirkanmaan maakuntakaava 2040 eivät aseta estettä lupien myöntämiselle.

Toimittaessa hakemuksen ja tässä luvassa annettujen määräysten mukaisesti kalliokiviaineksen ottaminen, kallionlouhinta, murskaamon toiminta sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja loppusijoittaminen suunnitellulla sijoituspaikalla täyttävät maa-aineslain, ympäristönsuojelulain, jätelain ja luonnonsuojelulain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja säännösten vaatimukset.

Luvan mukainen maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Ottamistoiminnasta ei aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista taikka huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Ottaminen ei vaaranna tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta.

Maa-aineslain 11 §:n mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. Lupapäätöksessä tulee antaa myös tarvittavat määräykset ottamistoiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta sekä muista valvonnan kannalta tarpeellisista toimenpiteistä, jos seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Harjoitettaessa toimintaa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatettaessa lupamääräyksiä ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista taikka eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille.

Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, alueen muu käyttö sekä lähimmät häiriintyvät kohteet. Toiminnanharjoittajalla on käytettävissä toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

Lupamääräyksiä annettaessa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien määräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Lupa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesti myönnetään. Hakemuksessa on esitetty perustelut aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta. Toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vastaus annettuihin lausuntoihin

Terveystensuojeluviranomainen, Kaupunkiympäristön palvelualue, Ympäristöterveys

Melu- ja pölyhaittoja koskeva lausunto on huomioitu melua ja ilmapäästöjä koskevissa lupamääräyksissä 8. ja 9. Lupamääräyksessä 8. kielletään aiheuttamasta kohtuutonta meluhaittaa sekä veloitetaan seuraamaan melun ohjearvojen mahdollisia ylityksiä. Määräys velvoittaa lisäksi toiminnanharjoittajaa estämään melun kulkeutuminen kohteelle, mikäli toiminnasta aiheutuva melu ylittää melutason ohjearvot. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava ja/tai mallinnettava lähimpien mahdollisesti häiriintyvien kohteiden melutasot toiminnasta aiheutuvan haitan todentamiseksi.

Lupamääräys 9. koskee pölynsidontaa ja pölyävien materiaalien käsittelyä. Määräys velvoittaa toiminnanharjoittajaa seuraamaan toiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla.

Kaivovesien tarkkailua koskeva lausunto on huomioitu lupamääräyksessä 18., joka velvoittaa tarvittaessa tarkkailemaan naapurikiinteistöjen kaivovesien laatua. Veloitetta on tehostettu valvontaviranomaisen oikeudella määrätä tarkkailusta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue, ympäristönsuojeluyksikkö

Lausunnossa esitetty suositus toiminta-aikojen rajoittamisesta alueen ympäristön lajiston pesimärauhan turvaamiseksi on huomioitu lupamääräyksessä 5. Määräyksessä käsketään välttämään yllättävien ja kovien äänien aiheuttaminen lajiston pesimäkauden aikana. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan kalliokiviaineksen otto- ja murskaustoiminta on siten pienimuotoista (esimerkiksi räjäytyksiä 2 päivänä, rikutusta 10 päivänä ja murskausta 35 päivänä vuodessa), että pesinnän kannalta häiritseviä ääniä aiheuttavat toiminnot voidaan ajoittaa pesimäkauden ulkopuolelle toimintojen huolellisella suunnittelulla. Toiminnan suunnitelmallisuuden tehostamiseksi on annettu toiminnan tarkkailua koskeva lupamääräys 29. Määräys velvoittaa toiminnanharjoittajaa ilmoittamaan louhinnan ja murskauksen aloittamisesta kullakin kerralla Oriveden kaupungin ympäristönsuojelulle. Lisäksi ottamisalue on ennestään ihmistoiminnan muokkaamaa. Alueen puusto on pääosin jo poistettu ja alueella on luontaisesti vain vähän poistettavaa pintamaata.

Lupamääräyksellä 8. kielletään toiminnasta aiheutuvan melun ylittämästä luonnonsuojelualueille asetettuja päivä- ja yöaikaisia melutasojen ohjearvoja. Määräys velvoittaa lisäksi toiminnanharjoittajaa estämään melun kulkeutuminen kohteelle, mikäli toiminnasta aiheutuva melu

ylittää melutason ohjearvot. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava ja/tai mallinnettava lähimpien mahdollisesti häiriintyvien kohteiden melutasot toiminnasta aiheutuvan haitan todentamiseksi. Määräystä on tehostettu valvontaviranomaisen oikeudella tarvittaessa määrittä mittausten ja/tai mallinnuksen teettämisestä.

Suunnittelualuetta koskevat kaavamääräykset on huomioitu toiminnan lopettamista koskevassa lupamääräyksessä 27. Oriveden strateginen yleiskaava osoittaa alueen luonnon ja virkistyskannalta merkittäväksi alueeksi. Alueelle ei ole asetettu kehittämismääräyksiä. Ajantasainen tieto alueen suojelukohteista ja arvoalueista on tarkistettu ottamissuunnitelman ja lupakäsittelyn yhteydessä. Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on osoittanut alueen maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Merkintä ei rajoita alueen metsätalousoikettöä. Lisäksi alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä muun muassa huomiota alueen metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseen.

Ottamisalue on pienialainen ja suunnitelman mukaan ottoaluetta tullaan käyttämään puutalousterminalina. Alueen suunniteltu käyttö ei olennaisesti muuta jo ihmistoiminnan muuttamaa aluetta. Lisäksi puutalousterminalin pinta-ala tulee olemaan siten pieni, että lupamääräyksen 27. mukaisesti toimittaessa alueen ja sen ympäristön monimuotoisuus, luontoarvojen säilyminen, alueiden väliset toisiinsa kytkeytyvät kohteet ja niiden väliset yhteydet, kuten arvokkaiden luontokohteiden väliset ekologiset yhteydet, sekä virkistyskäyttömahdollisuudet voidaan säilyttää.

Hulevesien johtamista ja tarkkailua koskeva lausunto on huomioitu vesien johtamista koskevissa määräyksissä 17. ja 19. Lupamääräyksen 17. mukaan hulevedet tulee johtaa selkeytysaltaiden kautta maaston ojastoon. Määräyksessä kielletään aiheuttamasta hulevesien johtamisesta aiheutuvaa haittaa ympäristölle. Määräyksessä toiminnanharjoittajaa veloitetaan tarvittaessa esittämään tarkempi kuvaus vesien johtamisesta.

Lupamääräyksessä 19. määrätään selkeytysaltaasta johdettavan veden laadun tarkkailusta, mittavista ja analysoitavista suureista sekä näytteidenoton ajankohdasta.

Lausunnossa esitetään rajoituksia toiminnasta aiheutuvien melu- ja pölypäästöjen haittavaikutuksiin häiriintyvillä kohteilla. Lausuntoon melun ja pölyn aiheuttamista vaikutuksista ja päästöjen tarkkailusta on vastattu lupamääräyksillä 8. ja 9. Lupamääräyksessä 8. kielletään aiheuttamasta kohtuutonta meluhaittaa sekä veloitetaan seuraamaan melun ohjearvojen mahdollisia ylityksiä. Määräys veloitaa lisäksi toiminnanharjoittajaa estämään melun kulkeutuminen kohteelle, mikäli toiminnasta aiheutuva melu ylittää melutason ohjearvot. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava ja/tai mallinnettava lähimpien mahdollisesti häiriintyvien kohteiden melutasot toiminnasta aiheutuvan haitan todentamiseksi.

Lupamääräys 9. koskee pölynsidontaa ja pölyvien materiaalien käsittelyä. Määräys veloitaa toiminnanharjoittajaa seuraamaan toiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla.

Lupamääräyksiä 8. ja 9. on tehostettu valvontaviranomaisen oikeudella tarkkailujen teettämisestä tarvittaessa.

Lausunnossa esitetään, että kalliokiviaineksen ottamisalueilla etäisyysuositus naapuritilaan tulisi olla vähintään 30 metriä. Alueen naapuritilat ovat metsätalousoikettössä. Lähimmän häiriintyvän kohteen etäisyys ottamisalueelle on yli 800 metriä. Naapurikiinteistöillä ei ole ulkoilureittejä. Lupamääräys 2. veloitaa jättämään ottamisalueen ja tilan 562-893-1-1 välille suosituksen mukaisen 30 metrin suojavyöhykkeen. Ympäristölautakunta katsoo, että 10 metrin suojaetäisyys on muutoin riittävän turvallinen.

Lausunnon mukaan ottamissuunnitelmassa ei ole esitetty sellaista erityistä syytä, minkä mukaan lupa voitaisiin myöntää 20 vuodeksi. Lausuntoon on vastattu lupamääräyksessä 1. ja luvan voimassaoloa koskevassa päätöksen osassa, joissa yhteislupa on myönnetty kymmenen vuoden määräajaksi.

Toiminnan turvallisuusnäkökohtia koskeva lausunto on huomioitu kemikaalien varastointia, jätteiden käsittelyä sekä poikkeuksellisia tilanteita ja turvallisuutta koskevissa lupamääräyksissä. Määräyksissä 21. ja 23. määrätään turvallisuutta heikentävistä tekijöistä, jyrkkien rintausten suojaamisesta sekä sortumien ja epävakaiden penkereiden estämisestä. Lupamääräyksellä 24. kielletään ulkopuolisten pääsy alueelle. Öljyjen, polttoaineiden ja muiden kemikaalivarastojen sekä työkonien huolto- ja säilytyspaikkojen suojaamisesta ja ympäristöön joutuvien vuotojen estämisestä määrätään lupamääräyksissä 10., 11., 12., 14. ja 15.

Mahdollisten päästöjen ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle on määrätty lupamääräyksissä 8., 9., 19., 20. ja 31. Määräykset velvoittavat ilmoittamaan meluohjearvojen ja hiukkaspitoisuuksien raja-arvojen ylityksistä, alueelta johdettavien pintavesien laadusta, tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista sekä yleisestä toiminnan tarkkailusta.

Alueen jälkihoitoa koskevaan lausuntoon on vastattu lupamääräyksissä 3., 4., 26. ja 27. Lupamääräyksessä 27. alueen jälkihoito on veloitettu suorittamaan ympäristöministeriön julkaisun 2020:24 (Maa-ainesten ottaminen - Opas ainesten kestäväseen käyttöön) mukaisesti. Määräyksessä on yksilöity alueen jälkihoitotoimenpiteinä muun muassa alueen siistiminen ja muotoilu. Orgaanisen pintamateriaalin levitys ja kasvillisuuden palauttaminen on yksilöity siltä osin, kuin alue palautetaan metsätaloustalouteen.

Alueelle vastaanotettavan ja loppusijoitettavan maa-aineksen laatua ja määrää valvotaan lupamääräyksillä 3., 4., 27. ja 31. Määräyksissä 3. ja 27. sallitaan vain pilaantumattomien ja puhtaiden maa-ainesten vastaanotto ja loppusijoittaminen alueelle. Lupamääräyksessä 4. määrätään vastaanotettavan maa-aineksen laadullisista vaatimuksista ja toiminnanharjoittajan selvittämismallisuudesta vastaanotettavan maa-aineksen soveltuvuudesta loppusijoitettavaksi. Määräyksillä estetään luvattoman maankaatopaikan muodostuminen alueelle.

Alueella havaittavien vieraslajien torjunnasta on määrätty lupamääräyksessä 27.

Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö

Lausunto on huomioitu kokonaisuudessaan lupapäätöksessä velvoittamalla toiminnanharjoittajaa noudattamaan toiminnassaan lausunnossa esitettyjä ohjeita.

Metsähallitus

Lausunnossa esitetyt toiminnan vaikutukset, kuten räjäytyksistä aiheutuvat vaikutukset erityisesti eläinten lisääntymisaikana, on huomioitu lupamääräyksissä 5. ja 8. Määräyksessä 5. käsketään välttämään yllättävien ja kovien äänien aiheuttaminen lajiston pesimäkauden aikana. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan kalliokiviaineksen otto- ja murskaustoiminta on siten pienimuotoista, että pesinnän kannalta häiritseviä ääniä aiheuttavat toiminnot voidaan ajoittaa pesimäkauden ulkopuolelle toimintojen huolellisella suunnittelulla. Toiminnan suunnitelmallisuuden tehostamiseksi on annettu toiminnan tarkkailua koskeva lupamääräys 29. Määräys velvoittaa toiminnanharjoittajaa ilmoittamaan louhinnan ja murskauksen aloittamisesta kullakin kerralla Oriveden kaupungin ympäristönsuojelulle.

Lupamääräyksellä 8. kielletään toiminnasta aiheutuvan melun ylittämästä luonnonsuojelualueille asetettuja päivä- ja yöaikaisia melutasojen ohjearvoja. Määräys velvoittaa lisäksi toiminnanharjoittajaa estämään melun kulkeutuminen kohteelle, mikäli toiminnasta aiheutuva melu ylittää melutason ohjearvot. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa mittaautettava ja/tai mallinnettava lähimpien mahdollisesti häiriintyvien kohteiden melutasot toiminnasta aiheutuvan haitan todentamiseksi. Määräystä on tehostettu valvontaviranomaisen oikeudella tarvittaessa määrätä mittauksen ja/tai mallinnuksen teettämisestä.

Alueella havaittavien vieraslajien torjunnasta on määrätty lupamääräyksessä 27.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1. Otettavan maa-aineksen kokonaismäärä on rajattu kymmenen vuoden otto-määrää vastaavaksi. Lupa on myönnetty kymmenen vuoden määräajaksi. Vuosittain otettavan maa-aineksen määrä on hakemuksen mukainen.

Lupamääräys 2. Alueen rajojen ja ottosyvyyden merkintä on tarpeen valvontaa varten. Toiminnanharjoittaja on velvollinen olemaan tietoinen kallioainesten ottamisen tasosta ja lupamääräyksissä annetusta alimmasta ottotasosta. Ottotaso tulee olla luettavissa maastossa luotettavan menetelmän avulla.

Suojaetäisyys luonnonsuojelualueita vastaan on määrätty suositusten mukaisesti 30 metriksi eliölajien häiriintymisen estämiseksi.

Lupamääräys 3. Loppusijoitettavan maa-aineksen määrä on hakemuksen mukainen.

Lupamääräys 4. Lupamääräys maankaatopaikalle sallitusta sijoitettavasta maa-aineksesta. Puiden kannot ja ruoppausmassat ovat orgaanisia aineksia, jotka eivät sovellu maankaatopaikan rakenteisiin. Pilaantuneista maa-aineksista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Lupamääräys 5. Määräyksellä vähennetään häiriintyvälle kohteille ja eliölajeille toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa.

Lupamääräys 6. Ilmoitusvelvollisuus vastaavasta hoitajasta on annettu valvonnallisista ja turvallisuussyistä sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 7. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön, mikä edellyttää suunnitelmallista tarkkailua ja raportointia. Ympäristövaikutusten seuraaminen ja lupamääräysten valvonta edellyttävät, että valvontaviranomainen saa tiedon toimintojen aloittamisesta.

Lupamääräys 8. Määräyksellä vähennetään häiriintyvälle kohteille toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa. Luvan määräämät melutason arvot ovat melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) asetettuja ohjearvoja. Toiminnanaikaisilla melumittauksilla varmistetaan, että melutason ohjearvot eivät ylitä.

Lupamääräys 9. Määräyksellä pyritään ehkäisemään ympäristölle ja terveydelle haitallisia pölypäästöjä ja hajuhaittoja sekä rajoittamaan aiheutuvaa haittaa mahdollisimman vähäiseksi.

Lupamääräykset 10.–12. Määräyksillä varmistetaan, ettei maaperää, vesistöä tai pohjavettä pilata sekä ehkäistään ennakolta polttoaineiden, kemikaalien ja jätteiden käsittelyssä ja varastoinnissa tapahtuvia mahdollisia ympäristövahinkoja. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia rakenteellisin ja käytöntehtäisin toimenpitein, ettei polttoaineita, kemikaaleja tai jätteitä joudu maaperään.

Lupamääräykset 13.–14. Toiminnanharjoittajan on kaikessa toiminnassa huolehdittava siitä, ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Määräys on annettu ohjaamaan jätteitä asialliseen käsittelyyn ja jätelain tavoitteiden toteuttamiseksi. Jätelain periaatteiden mukaisesti on pyrittävä siihen, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja syntyvistä jätteistä hyödynnetään ensisijaisesti niiden sisältämä aine ja toissijaisesti energia. Jätelain mukaisesti jätteen haltija on vastuussa siitä, että jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Lupamääräys 15. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään. Ne on toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan laitokseen. Valvonta edellyttää kirjanpitoa kiinteistöllä syntyvistä vaarallisista jätteistä. Siirtoasiakirjan avulla seurataan vaarallisten jätteiden kulkua haltijalta asianmukaiseen hyödyntämis- tai käsittelypaikkaan.

Lupamääräys 16. Määräyksellä ehkäistään toiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä ohjataan selvittämään kaivannaisjätteen hyödyntämismahdollisuuksia ja loppukäsittelytarpeita.

Maa-aineslain mukaisesti kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava, jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu taikka jätteen käsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi. Lupaviranomainen voi tällöin muuttaa maa-aineslain nojalla antamiaan lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan maa-aineslain 16 §:n mukaisesti.

Lupamääräykset 17.–19. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnan vaikutuksista vesien laatuun. Määräyksillä estetään toiminnasta aiheutuvien kiintoainesten sekä ympäristölle ja terveydelle haitallisten yhdisteiden kulkeutumista sade-, sulamis- ja kasteluvesien mukana ympäristön ojiin, pintavesiin ja talousvesikaivoihin.

Lupamääräykset 20.–24. Määräykset on annettu valvonnallisista ja turvallisuussyistä sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden ehkäisemiseksi.

Onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin varautuminen sekä ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu siksi, että torjuntatoimenpiteet tehdään välittömästi ja tieto pelastus- ja valvontaviranomaisille tulee viivytystä torjunnan sekä jälkihoidon ja valvonnan toteutumiseksi. Välittömällä toimilla vahingon sattuessa minimoidaan aiheutuvia haittoja. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja keinoista hallita niitä.

Lupamääräys 25. Määräys on annettu ympäristöluvan valvonnan ja luvan mahdollisen muutostarpeen varalta. Mikäli toiminta muuttuu olennaisesti tai päättyy, toiminnanharjoittajaa koskevat toiminnan lopettamisen jälkeiset velvoitteet.

Lupamääräys 26. Määräyksellä varmistetaan, että toiminnan loputtua alueelle ei jää jätteitä, vierasaineita tai muuta tarpeetonta materiaalia.

Lupamääräys 27. Määräyksen tarkoituksena on ohjata toiminnanharjoittaja suunnittelemaan alueen jälkihoito ja maisemointi ennen toiminnan päättymistä. Toiminnanharjoittaja on velvollinen vähentämään ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja pohjaveteen, sopeuttamaan ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä edistämään ottamisalueen jälki-käyttömahdollisuuksia ja turvallisuutta. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa suunnitelmaa.

Kiinteistön omistajalla/haltijalla on huolehtimisvelvollisuus haitallisten vieraslajien hävittämisestä.

Lupamääräys 28. Ottamisen päättyessä valvontaviranomainen tekee alueelle lopputarkastuksen, jossa arvioidaan, onko alueen jälkihoito tehty hyväksyttävällä tavalla.

Lupamääräykset 29.–31. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön, otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta, ottamisen etenemisestä, ottamistason laajuudesta ja kaivutason korkeudesta sekä alueelle vastaanotetun maa-aineksen laadusta ja määrästä, mikä edellyttää suunnitelmallista tarkkailua ja raportointia. Määräyksissä on maa-aineslain mukainen maa-ainesten määriä koskeva ilmoitusvelvollisuus ja muut alueen kirjanpitoa ja raportointia koskevat määräykset, jotka ovat tarpeen toiminnan ja toiminnan vaikutusten tarkkailua sekä valvontaa varten. Myös toiminnanharjoittajan oma suunnitelmallinen tarkkailu edellyttää kirjanpitoa toiminnasta ja jätteistä.

Vakuuden asettaminen perustuu maa-aineslain 12 §:än, jonka mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus sekä ympäristönsuojelulain 59 §:än, jonka mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on asetettava vakuus, jos toiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätteitä. Vakuus tulee jättää asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4, 4 a, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 20 a, 21, 23, 23 a, 23 b §
 Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 4, 6, 7, 8, 9 §
 Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 27, 29, 34, 39, 39 a, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 a, 48, 49, 52, 53, 58, 59, 62, 66, 70, 83, 85, 85 a, 86, 87, 89, 94, 112, 113, 114, 133, 134, 135, 140, 141, 142, 170, 172, 190, 191, 199, 201, 205 §
 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15 §
 Jätelaki (646/2011) 2, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 28, 29, 31, 72, 73, 74, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 141 §
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 4, 7, 8, 9, 10, 11, 40 §, liite 3
 Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4, 6, 7, 8, 12, 13, 16 §
 Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
 Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17, 18 §
 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017) 4 §
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §
 Hallintolaki (434/2003) 6 §

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan 24.9.2019 (88 §) hyväksymät maa-ainesten ottamissuunnitelman ja alueen ympäristölupahakemuksen tarkastamisesta ja toiminnan valvonnasta suoritettavat maksut

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan 24.9.2019 (87 §) hyväksymä Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa

Oriveden kaupungin hallintosääntö (hyväksytty 19.9.2022) 30 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusaika päättyy 8.6.2023. Valitusosoitus on lupapäätöksen liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä kuulutetaan Oriveden kaupungin internet-sivuilla ja ilmoitetaan Oriveden Sanomissa.

Päätös lähetetään seuraaville:

- Luvan hakija
- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
- Pirkanmaan pelastuslaitos (sähköisesti)
- Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen (sähköisesti)
- Fingrid Oyj (sähköisesti)
- Metsähallitus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä lähetetään tiedoksi niille, joille lupahakemuksesta on erikseen annettu tieto.

Päätös merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja maa-aineslupatiedostoon.

Tämän luvan on Oriveden kaupungin ympäristölautakunta hyväksynyt kokouksessaan 25.4.2023 §:ssä 41.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on luvan hakijalla ja niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, kunnan jäsenellä sekä rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, alueellisella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja vaikutusalueen muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika ja valituksen perille toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemän päivän kuluttua päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen tiedoksiantopäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa vastauksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65100 Vaasa
Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin:	Kirjaamo 029 56 42780
Faksi:	029 56 42760
Sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
Puhelinvaihte:	029 56 42611
Aukioloaika:	arkisin kello 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.